

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Prebivalci

poknež. grofovine Goriško-Gradiške!

Prejeli smo od deželnega odbora: Letos vzradostujeta dva enako vesela dogodka, prvi oseben, drugi zgodovinski, našo deželo: 70-letni rojstni god presvetlega našega cesarja

Franca Jožefa I.

in štiristota obletnica združenja poknežene grofovine Goriške in Gradiške z dednimi deželami Avstrije.

Deželni zbor je določil, da se ima zadnje omenjeni dogodek proslavljati s slovesnimi svečanostmi, naročivši posebni deputaciji, naj se poda na Dunaj ter izprosi od Njegovega Veličanstva ljubav, da s Svojo visoko prisotnostjo počasti glavno mesto Gorico. Njegovo Veličanstvo je najmilostljiveje ugodilo temu predanemu vabilu in dne 29. in 30. tek. meseca bodemo imeli zopet nezrekljivo zadoščenje, da bode bival med nami Visoki Gost, kateremu je dano, da bode še v 52. letu Svojega slavepolnega vladarstva prisostvoval našim jubilejskim svečanostim.

Tej najvišji časti se je trebalo odzvati z vsemi močmi, in deželni odbor, kateri je imel nalogo, da izvrši deželnozborski sklep, se je potrudil, izmisliti take dokaze uljudnosti, kateri bi očitno razodevali, da popolnoma poznamo dolžnosti, ki jih nalaga visoka navzočnost Nj. Vel. presvetlega cesarja vsem prebivalcem naše grofovine, in bi spričevali ob enem naše visoko spoštovanje do presvetlega vladarja, iskreno udanost in ljubezen. Odbor je zastavil tudi vso svojo skrb v to, da se patrijotični in dinastični pojavi vršé v dostojnih oblikah svečanega radovanja in pravega navdušenega veselja.

Najzanesljiveje je doseči tanamen, če se ljudstvo udeleži v velikem številu in če složnega duha razodeva svoje čute, svojo neskončno radost tako spodobno in dostojno, kakor se mora to goditi med omikanim ljudstvom in o tako svečani priliki.

Prebivalci naše dežele naj se torej zberó v velikem številu, da z besedo in gibanjem ožive nepremičen in nem izraz slavnostnega okrasja in da z navdušenim, iz srca izvira-

jočim soglašanjem okrepe pojave češčenja in radosti, določene v naslednjem

Sporedu:

1. Ko se Nj. Vel. presv. cesar dne 29. septembra ob 9. uri predpoldne pripelje na postajo, sprejmo ga slovesno načelniki ljudskih zastopov in oblastev.

2. Mestna godba pojde iz magistratne ulice v »Via Giardino« poprej tja z mestno zastavo na čelu; za njo pa se bodo pomikala mestna društva.

3. Ob straneh ceste »Corso Francesco Giuseppe« in vrtné ulice se razpostavijo lepo vredjene deputacije mest in občin z dežele, društva in šolska mladina.

Da se olajša redno občevanje in zbiranje skupščin, zbirale se bodo pred 8. uro občinske deputacije iz okrajnega glavarstva gradiškega na Rojcah, one iz tolimskega glavarstvenega okraja in tiste, ktere pridejo od severne in zapadne strani, na Goričici (pred Katarinijem), one iz Sežanskega polit. okraja in ki pridejo z drugih strani goriškega okraja: na trgu sv. Antona. Deželni reditelji, koje bo poznati po belo rudečih trakavih pripetih na prsih, bodo vrejali, vodili in mesta odkazovali posameznim skupinam in godbam.

4. Ko se prikaže Nj. Vel. izstopivši s postaje, zasvira goriška mestna godba cesarsko himno in sprevid se bo pomikal po naslednji vrsti:

a) Kočija goriškega župana; b) kočija cesarskega namestnika; c) kočija cesarjeva s spremstvom; d) kočija deželnega glavarja in odbora; e) kočija dvornega svetnika viteza Bosizio; f) kočija mestnih podžupanov; g) kočija javnih zastopov in oblastev, na svoj dvorec v glavarstveno palačo.

5. Ob 10¹/₂ pokloni se Nj. Veličanstvu deželni zastop z župani mest in kmečkih občin na cesarjevem dvorcu ter Mu slovesno izroči spominsko svetinjo.

6. Ob 3¹/₂ popoldne se slovesno razkrije spominska plošča na licu deželne hiše na trgu prvostolne cerkve — in sicer ravno kadar se popelje cesar mimo.

Starka je bila videti nenavadno razburjena. Dekle pa je gledal predrzno in uporno — kakor bi jej hotela zabraniti vsako očitjanje radi večrajnega vedenja.

Dolgo je starka molčala. Negibljiva je sedela na naslanjaču poleg peči in zrla nepremično z otemnelimi očmi čez širne, svetlozelene travnike tje do dalnjega gozda, kjer se je bilo solnce skrilo. Večerna zarja je čudovito osvetljevala njeno pošinjeno (upogneno) postavo in globoko razorana lica: zdelo se je, da jo okrožuje neki poseben svet. Zunaj v vasi je bilo vse polišalo (umolknilo). Le zdaj pa zdaj je potegnil krepki spomladni veter po brstnih vrbah, ki so rastle poleg nizkega okna, ali pa je zalajal kak pes na sosednih dvoriščih. V majhni sobici je bilo slišati le tikanje nastenske ure in brečanje Dorinega kolovrata, ki je predla ne daleč od starke.

Babičin molk je bil Dori zelo mučen. Ali vendar se ni mogla premagati, da bi začela razgovor z njo: bodi si iz

7. Koj po tem bode ogled sadne razstave na trgu starega sv. Antona in za tem slovesna otvoritev mestne hiralnice »Francesco Giuseppe I.«

8. Zvečer bode velika razsvetljava mesta s kresovi po višinah in ob 8. uri velika bakljada in godbeni koncert na Travniku.

9. V jutro 30. septembra obiše Nj. Veličanstvo deželni muzej, ki se slovesno otvori v palači na Korenju.

Tržišča in ulice se okrasijo s slavoloki, zastavami itd.; hiše z zastavami in drugimi okraski.

(Sledi prihodnjič.)

Zaupni shod

političnega društva »Sloga« v Biljani dne 23. septembra 1900.

Okolo 4. ure se je zbralo preteklo nedeljo v Biljani in sicer v jako prostorni dvorani Dorišča nad 200 povabljenih k zaupnemu shodu, katerega je sklicalo politično društvo »Sloga«. Bili so ti moške cvet prebivalstva zapadnih Brd. Bili so zastopani vsi stanovi, častita duhovščina, posestniki, učitelji in obrtniki. Z obrazov vseh se je bralo, da niso to ljudje, prignani iz vseh vetrov skupaj in nahujskani po komurkoli, nego da so to moške, ki se zavedajo svojih državljan-skih pravic in dolžnosti in ki so se zbrali za to, da se o teh pravicah in dolžnostih resno posvetujejo in razgovarjajo.

Otvoril je zborovanje prečastiti gospod dr. Anton Gregorčič kot predsednik »Sloge«. Pozdravil je navzoče ter se jim zahvalil, da so se v tako velikem številu odzvali »Sloginemu« pozivu. Opomnil je, da je pred leti že tudi bil na zborovanju v zapadnih Brdih in sicer baš v Biljani. Takrat da je bil shod javen, a da se je mirno in stvarno na njem razpravljalo, če tudi niso bili vsi navzoči jednacega mišljenja; manjšina da se je pokorila večini ter držala se pošteno sklepov, ki so bili sprejeti od večine — in isti sklepi da so se kasneje tudi uresničili.

Danes pa tako mirno in stvarno razpravljanje ni več zagotovljeno; mala kopica razgrajačev zadostuje, da onemogoči vsak javni shod, in je torej za to, da sklicuje politično društvo »Sloga« zaupne, a ne javne shode.

Krasna so zapadna Brda, pravi govornik, sama po sebi, a še krasnejša so, ker prebiva v njih tako za vsestranski, pa pravi napredek uneto slovensko ljudstvo.

Na to povabi zbrane, da izvolé shodu predsednika, podpredsednika in zapisnikarja.

upozornosti, bodi si, ker se je bala opominjevanja.

Večerna zarja se je vedno izgubljala in nočne sence so se razgrnile nad mirno vasico. Skozi okno na južni strani je že pokukal svetli mesec in njegovi žarki so se nekam čudno svetlikali na beli steni.

Naposled obrne starka počasi svoje blede obličje do lepe deklina ter jej reče prijazno:

„Dora — ali me imaš kaj rada?“

Ta je pričakovala ostrega svarila; in zato jo je naravnost razorožilo to ljubeznjivo vprašanje, prihajajoče iz globočine srca. Kakor nočna slana pred spomladnim solničnim svitom — tako je izginila njena upornost. Prenehala je z delom ter rekla ginjena:

„Res sem bila večkrat neprijazna do vas, babica; ako bi mogla videti v moje sree, to bi našla, da vas imam rajša, nego mislite!“

„Nu, če je tako, pa poslušaj me mirno nekaj časa“, odvrne starka. „Po-

Po predlogu preč. gosp. župnika Kumarja so zbrani izvolili jednoglasno in sicer predsednikom preč. gosp. Andreja Žnidarčiča, vikarja v Gradnem, podpredsednikom velec. gosp. Zuchiatija, veleposestnika in župana v Medani, a zapisnikarjem velec. gosp. Simčiča, učitelja v Biljani.

Ker je bil izbrani predsednik za nekaj časa odsoten, je prevzel predsedništvo g. podpredsednik ter je dal besedo preč. gosp. dr. Gregorčiču, ki je govoril o našem položaju v državi, o naših razmerah v deželi in pa o tem, kako uravnati našo domačo politiko v bodoče.

Gléde položaja v državi je govornik pojasnil uzroke, ki so navedli vlado, da je morala razpustiti državni zbor. Uzroki niso bili pač nič drugega kot nedelavnost bivšega državnega zbora, ktere so bili pa krivi jedino le Nemci, ker so uvedli v naš državni zbor doslej še nepoznano obstrukcijo. To so seveda storili za to, ker niso bili v drž. zboru v večini in so hoteli na vsak način zaprečiti, da ne bi prišli Slovani do tiste veljave, katera jim gre po božjem in naravnem zakonu.

Take razmere so seveda za državo žalostne in se morajo na vsak način odstraniti; ako hoče naša država obstati, ne sme zaostajati za nobeno drugo državo, ne v gospodarskem ne v obrtnem in niti v kulturnem oziru. Da se to doseže, je pa treba delati. Zato pa bode začel vladar, kateremu je blaginja države prva skrb, delati sam za državo s pomočjo svoje vlade, ako mu ne bode hotel pomagati državni zbor.

Pa tudi deželne razmere niso po mnenju govornika najboljše. Dokler smo bili složni in jedini, smo se kaj dosegli in so nas tudi naši nasprotniki upoštevali. Od kar je pa človek, katerega smo z veliko težavo spravili v deželni zbor in celo v deželni odbor, iz same pohlepčnosti po v o d s t v u v deželi, zasejal med nas prepir, da smo vsled tega ločeni v dve strani, nas malo kdo več upošteva in začelo je pri nas vse zaostajati.

Kar so rodoljubi celo vrsto let z veliko težavo in z velikimi žrtvami zidali, podirajo zdaj ljudje, blepeči po vodstvu, samo za to, da dosežejo svoj namen.

V resnici so žalostne take razmere, ali obupati ne smemo. Pravična reč mora zmagati prej ali slej. Da se pa to čim prej zgodi, treba je, da se vsi pravi rodoljubi oklenejo političnega društva »Sloga«, da se številu udov tega društva pomnoži in da začnejo vsi skupaj odločnejše nastopati ter izvrševati tega društva stari program: »Vse za vero, dom, cesarja!“

Govor dr. Gregorčiča je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Zdajci prevzame predsedništvo preč. gosp. Andrej Žnidarčič ter dá besedo nekemu zaupniku »narodno-napredne« stranke. Ta začne govoriti nekaj o zaup-

vedati ti hočem staro, preprosto pravljico; ko sem bila še otrok, pripovedovala mi jo pogostoma moja babica zvečer ob mesečnem svitu. Spomnila sem se je uprav zdaj, ko sem videla trepetati svetle žarke tam na steni. Morda se boš smejala — ali saj te ne stane nič, če poslušáš. A jaz pa si bom mislila pri tem pripovedovanju, da sedim zopet pri nogah svoje babice in gledam spet pred seboj v njeno prijazno obličje v svetli mesečini.“

Po teh besedah potegne s tresočo roko čez oči, in začne tako-le:

Pred mnogo, mnogo leti, ko so ljudje v teh krajih še molili in častili Mater božjo,* je stanovala v vasi te okolice uboga stara udova. Imela je jedino, lepo hčer Marijo. Ta se je zeló ponašala in košatila sé svojo lepoto; in ko jo je mati opominjala, naj bode ponižna in pobožna, menila je pogosto, da je lepota bolja od pobožnosti.“ (Dalje pride.)

* Ko so bili tá še katoličani.

LISTEK.

Iz lahkomiselnosti.

Obraz iz življenja hanoveranskih Vendov.

Spisal: E. Ziehen.

III.

Okoli popoldne drugega dneva je prišla Dora spet domov v družbi svojega variha. Varnejk je bil sploh vedno dobre volje in prijazen; ali danes je gledal nevoljno in temno pred se. Videlo se je, da se je sprl po poti z dekletom; kajti spregovoril ni skoro nobene besede ž njo. In ko je šla pozneje po hišnih opravkih, je govoril dolgo časa prav resno sé starim pastirjem in babico. Poslednji se je jasno videlo na potrtem obrazu, da Varnejk ni pripovedoval nič kaj prav prijetnega.

Do mraka je ostal Varnejk v pastirjevi hiši; potem pa je šel sé starim Lankenovom k nekemu vaščanu, kjer je hotel kupiti žito. Dora je ostala sama v sobici pri stari materi.

nih shodih, češ, kakor da bi politično društvo „Sloga“ ne imelo pravice sklicevati zaupnih shodov. Sploh je govoril zmedeno in ni sam vedel, kaj pravi, zato ga je pa predsednik podučil ter mu stvar pojasnil. Na shodu zbrani so koj spoznali namen tega „naprednjaka“ in so postali nemirni; zahtevali so, naj bi se g. predsednik prepričal, ali ima „naprednjak“ tudi povabilo in ali je torej opravičena njegova pričujočnost. Mož res pokaže predsedniku neko vabilo, ki je bilo pa najbrže namenjeno nekemu drugemu in na katerem je bilo videti, kakor da je bilo poprej napisano kako drugo ime in kakor da bi bilo to ime s prstom izbrisano ter nanje napisano Mle....

Ker je pa hotel zaupnik „narodno-napredne“ stranke še nekaj povedati in so se temu nekateri protivil, je predlagal g. Klavžar, naj se mu pusti govoriti, kar se je tudi zgodilo.

In začel je govoriti. Ali mož je pozabil, kar se je poprej navadil na pamet, ter jame zamenjavati Spartance z Atenčani in narobe, na kar je nastala med zborovalci veselost. Iz vsega se je razvidelo, da je govoril o nekih praznih žakljih, katere je prinesel na shod, češ, naj bi mu jih dr. Gregorčič napolnil. Zahteval je od državnih poslancev celoto, da bi morali „odstraniti vremenske nezgode“; (Reklama za Gabrščekov „Kalomon“! Op. ur.) rekel je, da se za ceste v Brdih ničesar ne stori, na kar je nastala med zbranimi splošna veselost. Ko je to povedal, je hotel oditi, ali okolo stoječi so ga pozvali, naj vendar počaka, da se mu odgovori. Poprosil je za to besede g. Klavžar in je v kratkih pa jedrnatih besedah dokazal, kaj vse so državni poslanci dosegli baš v pogledu cest za Brda, čemur so vsi na shodu zbrani burno pritrdjevali. Pa zaupnik „narodno-napredne“ ni bil še zadovoljen s tem; ker si ni mogel drugače pomagati in si je hotel na vsak način pridobiti kako lavoriko, poprosil je še enkrat za besedo in je zabrusil celemu shodu v obraz izbruh svoje „narodno-napredne“ olike ter rekel: „ta shod se mi zdi surov!“

Seveda, kaj takega pri shodu zbrani možje niso nikakor mogli mirno prenesti in mož „narodno-napredne“ stranke, ki je prinesel na shod prazen žakelj, odnesel je menda domov — polnega.

Na to je poposil medanski župan g. Zuchiatto besede ter vprašal g. dr. Gregorčiča, kaj je glede slovenske zastave pri vzprejemu Nj. Velič. presvitlega cesarja v Gorici.

Dr. Gregorčič je odgovoril na to vprašanje približno tako-le:

Prepoved gledé slovenskih zastav pri sprejemu Nj. Vel. presvitlega cesarja v Gorici izbija jedino le od strani politične oblasti, kar je popolnoma naravno, ker spadajo take prepovedi v njen delokrog. On je storil v tem pogledu zadnje dni pri vladi v Trstu neke korake. Iz vsega pa, kar je opazil, je razvidel, da vlada sama po sebi ni nasprotna slovenskim zastavam, posebno za to ne, ker so to oblastveno priznane barve. Ako pa vzlic temu iste prepoveduje in sicer samo za mesto goriško, dela to na pritisek goriških Italijanov. Izgovarja se pa s tem, da bi znali v resnici nastati v mestu kakí prepri. Tak izgovor se zdi govorniku precej jalov; kajti on se dobro spominja, da so šla slovenska društva goriška zadnjič, ko je bil cesar v Gorici, po mestu s slovenskimi zastavami, ne da bi se bilo kaj pripetilo. Tu ne gre torej za drugo, nego: Italijani bi radi odstranili vsak znak, ki bi kazal na bivanje Slovencev v goriškem mestu.

Kolikor je njemu znano, so nanznanile nekatere občine, da se udeležijo slavnosti brezpogojno, a druge so spet sklenile, da se udeležijo sprejema z narodno zastavo. Kak odgovor bodo slednje dobile od pristojne oblasti, tega on ne ve, ve pa, da so se vršila še v soboto posvetovanja v tej zadevi od strani poklicanih činiteljev: a o uspehu teh posvetovanj mu ni ničesar znano.

Naj si bode temu pa kakor koli, očitna krivica je in ostane, ako se Slovincem prepoveduje, sprejeti svojega premilega vladarja s slovensko postavno dovoljeno zastavo!

Na to dobi besedo g. Klavžar ter pojasni pričujočim vprašanje glede pobiranja užitnine v deželni upravi, katero vprašanje se je letos vsled intrig „narodno-napredne“ stranke moralo opustiti, na veliko škodo deželi, ki pa pride drugo leto spet na dnevni red. Na shodu zbrani so ta pojasnila z burnim odobravanjem sprejeli. Na to sta bili stavljeni in jednoglasno sprejeti sledeči resoluciji:

1. „Danes v Biljani na shodu zbrani pozivljejo poklicane činitelje, da kolikor mogoče omejijo narejanje škodljivih vin

ter da se po vže obstoječih postavah najstrože kaznujejo vsi oni, ki bi narejena, četudi zdrava vina prodajali za pristna vina.“

2. „Na shodu v Biljani zbrani se pridružujejo sklepu deželnega zbora goriškega v zadevi odprave domači vinski kupčiji toliko škodljive vinske klavzule.“

Konečno stavi predsednik še sledeče z burnim navdušenjem jednoglasno sprejete resolucije:

1. „Na shodu zbrani izrekajo zahvalo političnemu društvu „Sloga“ na sklicanju današnjega zaupnega shoda v zapadnih Brdih.“

2. „Isti izrekajo dr. Gregorčiču svoje popolno zaupanje“ in

3. „Na shodu zbrani pripoznajo dr. Gregorčiča kot voditelja goriških Slovencev in je njih najtoplejša želja, da bi jih še nadalje zastopal v državnem zboru ter tako neumorno in uspešno, četudi tiho, deloval za blaginjo slovenskega naroda na Goriškem kakor dosedaj.“

Na predsednikovo povabilo zaorijo navzoči trikratni živio! presvitlemu cesarju, na kar zaključí predsednik zborovanje nekaj po 6. uri.

Po dokončanem zborovanju se je zbralo nekaj rodoljubov na prijazno povabilo preč. gosp. biljanskega župnika na kozarec pristne in izvrstne brijske kaplice pri njem, kjer je minulo med živahnimi napitnicami par veselih ur.

Duhovnik in politika.

Svarilno pismo, ki ga je pisal ravnatelj kabinetne pisarne Schiessl sarajevskemu nadškofu Stadlerju, je obudilo v vseh političnih krogih največjo pozornost in še vedno se bavi z njim časopise, v prvi vrsti madžarsko in židovsko. V omenjenem pismu se izreka dr. Stadlerju svarilo, ker se je na banketu katoliškega shoda v Zagrebu dotaknil eminentno političnega vprašanja s tem, da je izrazil željo po zjedinenju Bosne s Hrvatsko. Na prvi pogled je bilo to svarilo res nekaj nenavadnega in je moralo osupniti. Ali kmalu nato so od kompetentnih strani prihajali komentari, ki nas morajo zadovoljiti vsaj deloma. Po teh komentarih je imelo pismo kabinetne pisarne edino ta namen, na jasen način pokazati, da Avstrija v tem trenutku ne misli na kako svojevoljno reševanje bosenskega vprašanja. Dr. Stadler je visoko ugledna, oficijelna oseba in njegove besede bi vzbudile pri velesilah lahko neprijeten sum ter provzročile neljube reklamacije na adresu Avstrije. Vsled berolinske pogodbe je Bosna izročena Avstriji v upravljanje, ne pa v posest. Samo velesile, ki so to pogodbo podpisale, so poklicane, da uredijo definitivno bosensko vprašanje. Lahko je torej razumljivo, da je hotela odvrniti Avstrija vsak sum od sebe ter dokazati velesilam, da ne odobrava Stadlerjevih besed in da ne misli na nikako kršenje berolinske pogodbe. To je pomen svarilnega pisma.

Nemški in madžarski židje pa ga razlagajo po svoje ter slavé orgije hinavstva in zavijanja. Vsem na čelu stoji v tem dunajski stara židinja „Neue freie Presse“. Kdor se hoče poučiti o resnici, naj čita ta list; kakaj resnica je vedno direktno nasprotje tega, kar piše. „Neue freie Presse“ se je bavila s svarilnim pismom nadškofu Stadlerju v dveh uvodnih člankih. V prvem hoče dokazati, da je pismo naperjeno proti velikohrvatški ideji, v drugem pa, da je naperjeno ob enem tudi proti politikovanju hrvatskih duhovnikov. Vse to je seveda gola laž, predrzna iznajdba židovskega lista.

Ideja se ne more posvariti, se ne more prepovedati. Ona živi v narodu in ni je moči na svetu, ki bi jo mogla udušiti. Vsaka ideja, ki je močna in ki res živi v narodu, je opravičena že samo zato, ker eksistira. Ali ideja združenja hrvatskih dežel je opravičena z godovinsko in etnografično. Ne bode iti preko nje, kadar se Bosna pripoji avstrijsko-ogerski monarhiji. Že zaradi tega je nespametno in smešno trditi, da bi se bila v omenjenem pismu zavrnila ideja zjedinenja Bosne s Hrvatsko. Še bolj nespametno pa je to razlaganje, če se oziramo na jasni tekst pisma, v katerem ni niti besedice o kakem grajanju hrvatskih težej. Madžari in Nemci želé, da bi se grajale in zavrnila te težnje, a kar želé Madžari in Nemci, še ni treba, da bi se v resnici zgodilo. Hrvatska ideja se bo vresničila brez njih in proti njim.

V svojem drugem uvodnem članku razpravlja „Neue freie Presse“ na dolgo in široko, da je s pismom na Stadlerja z najvišjega mesta grajano politikovanje škofov in katoliških duhovnikov. Malokje je na eni sami stvari nakopičeno toliko licemerstva in hinavstva, kot v fem članku du-

najske židnje. Povedali smo že, zakaj je bilo tisto pismo pisano, komu da je bilo prav za prav namenjeno. Objavljeno je bilo zategadelj tako demonstrativno po časopisih, da je napravilo svoj učinek na zunanaj. Nedopustno in predržno bi bilo torej, izjemati iz pisma stvari, ki jih nikoli v njem ni bilo. Posebno v tem času, ko se vlada predvsem zanaša na konservativne stranke, je smešno trditi, da se je hotelo od avtoritativne strani grajati duhovniško politikovanje. Sicer pa je dobila „Neue freie Presse“ krepek in jasen odgovor v dunajskem konservativnem listu „Vaterland“, ki piše: „Naj torej povemo „Preši“ z vso odkritostjo in odločnostjo: Duhovščina bo politikovala prej kakor slej, v cerkvi in izven cerkve, ustno in pismeno, in vsak dovoljeni in dostojni način, in in sicer v obrambo resnice in pravice in največjih svetinj človeštva, v pravi blagor države in naroda.“ — Tudi za naš narod bi bilo usodopolno, ko bi duhovščina opustila politično delovanje. Kaj bi bilo potem z našo narodno stvarjo, n. pr. na Koroškem in v Istri, kjer so duhovniki skoro edini boritelji za naša sveta narodna prava? — „Ne samo kar veleva mu stan, — kar more, to mož je storiti dolžan!“ Naši duhovniki bodo kakor doslej stali na braniku narodnih pravic, bodo prej kakor slej politikovali!

Razpršila so se v nič vsa modrovanja nemških in madžarskih židov; mislili so, da jim je prišlo grajalno pismo na dr. Stadlerja kakor nalašč v njihovo korist, toda blamirali so se kruto! —

Katoliški shodi.

Drugi katoliški shod v Ljubljani.

V sredo 12. t. m. je bilo II. slovesno zborovanje kat. shoda.

Ob 8. uri zjutraj je daroval kardinal Missia sv. mašo za pokojne udeležence I. slov. kat. shoda.

Po dovršeni cerkveni svečanosti, na kateri je govoril knezoškof dr. Jeglič o namenu kat. kristjana, se je pričelo II. slovesno zborovanje, katerega sta se udeležila tudi kneza Hugon in Ernst Windischgraetz. Shod je pozdravil tudi predsednik akademičnega društva „Danica“, rekši, da so „Danicarji“ Slovenci in demokracije, zvezda vodnica jim je znanost, ki vodi k Bogu.

Izvrstno in ob splošnem navdušenju so potem govorili prof. dr. Anton Medved iz Maribora o šolskem vprašanju, prof. dr. Jos. Pavlica o katoličanstvu in vodja Povše o kmetskem vprašanju.

Na III. slovesnem zborovanju, kateremu je predsedoval podpredsednik dr. Laginja, in katerega se je udeležilo tudi več odličnih gostov kakor: grof Schaffgotsch, kneginja Windischgraetz, grofica Mocenigo, koroška poslanka Gregor Einspieler in Fr. Muri itd. je govoril prefekt Val. Podgorc, prvoboritelj koroških Slovencev o zadružništvu in zavarovalništvu. Slikal je tužni stan koroških Slovencev ter prosil zanje bratske pomoči v težkih borbah.

Dr. V. Schweitzer je govoril o tisku in povdarjal potrebo dobrega tiska, a svaril pred slabim. Prof. dr. Matek iz Maribora je govoril o obrtnih in delavskih razmerah ter slavil papeža Leona XIII. kot zagovornika delavskega stanu.

Dr. Šušteršič je govoril o pogubnem vplivu lažliberalizma, ki je postal uprav usoden za Avstrijo. Rešitev za državo tiči v tem, da se naš vladar obrne do zvestega krščanskega ljudstva, ki naj poslej odločuje in kmalu se zboljšajo razmere.

Prof. dr. Krek je govoril o katoliški narodni organizaciji jako duhovito in vzpodbujal zborovalce na resno vztrajno delo za katol. narodno organizacijo.

Po dovršenem govoru dr. Kreka se je bil izvolil stalni odbor II. slov. kat. shoda in za pripravo III. shoda iz sledečih mož: dr. Šušteršič, dr. M. Laginja za Primorje, dekan Žičkar za Štajersko, tajnik Rozman za Koroško in dr. Janko Brejc za Kranjsko. S tem je bil izvršen dnevni red.

Na zaključku je dr. Šušteršič v kratkih potezah še jedenkrat označil pomen in sijaj družega kat. shoda, rekši,

da po pojavih tega shoda pač ni težko uganiti, v katerem taboru je Slovenija.

Naposled stopi na oder, pozdravljen z navdušenjem, — kardinal Missia.

Kardinal dr. Missia je, zahvalivši ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča na inicijativi II. kat. shoda, izrekel svojo radost na tako uzorni in vzvišeni izvršitvi shoda ter nad tako lepimi uspehi istega, ki so se pokazali že v tem, da je unel tako ogromen del slovenskega naroda za krasne krščanske ideale. (Konec pride.)

Dopisi.

Iz Tomaja. (O shodu v Dutovljah.) — Ogorčenje, s katerim je velika večina ljudstva zavrnila moralno propadlo „Gabršček-Tumovo stranko“ v Dutovljah, si „Soča“ ne more nikakor drugače razložiti, kakor da je tisto ljudstvo bilo najeto in napito, zaslepljeno itd.

Gabršček in dr. Tuma sta seveda pričakovala vse kaj drugega v Dutovljah in si menda še mislili nista mogla, da bi znali Kraševci proti njima tako radikalno protestirati — zato je pač umevno pisarenje o najetem, napitem in zaslepljenem ljudstvu. Toda odpor, na kateri je naletela „liberalna“ stranka v Dutovljah, je bil spontan — popolnoma naraven pojav.

Kakor hitro se je namreč raznesel glas po Tomaju, da prideta Gabršček in Tuma v Dutovlje, je bila med ljudstvom že izdana parola, da se ga udeleži in ga prepreči.

Tisto pisanje „Sočina“, da je bilo ljudstvo poprej od duhovnikov naučeno, je torej popolnoma neutemeljeno in lažljivo, ker je kaj takega bilo sploh nemogoče, saj so nekateri celo še le v nedeljo popoludne zvedeli o nameravanem shodu. Epiteta ornantia in izbrani salonski izrazi, s katerimi sramoti duhovščino, zbrano na shodu, je pa dokaz njihove velike dušne revščine.

Ali mari mislijo, da se bodo zaradi tega duhovniki umaknili, da se bodo strahu in trepetu pred pouličnimi Gabrščekovimi izrazi skrili in se nikdar več v javnosti pokazali?

Taki nesramni napadi jim dajejo pač še veliko več poguma, da tolko odločnejše nastopajo.

Nadalje naj ne misli Gabršček, da nima duhovščina nobenega ugleda več, zato, ker je on objavil že toliko in toliko smrdu in nesnage; še ga ima in ga bo imela, dokler bo sv. Cerkev stala. In ljudstvo bo slušalo duhovnike in bo obsojalo tako brezversko stranko in bo vedno še studom zavračalo take nesramne hujskače proti veri in duhovščini in naj že nastopa s katero koli krinko, tudi s podporami vinogradnikom, železnicami, vodnjaki itd.

Naj pripomnim tudi, da se je „Soča“ s tistim pismom tomajskega župana prezdodaj pohvalila. Pismo je bilo le primeren odgovor na priliznjeno pismo dr. Tume, ki je g. župana vabil, naj se shoda udeleži. Odgovoril je torej, da se shoda žal ne more udeležiti, ker mora po opravih v Kranj, a mu želi „obilno uspeha“! Kakšnega uspeha pa mu je želel, to mu je dal najbolje spoznati po svojem sinu g. A. Černetu ml.

Za sedaj naj si g. Andrej zapomni, da dokler bo vihar sejal, ga bo tudi žel!

Politični pregled.

Perzijski šah na Dunaju.

V petek je došel šah Perzije na Dunaj, kjer je bil gost našega cesarja. Cesar je priredil vladarju velike azijske države sijajen dvorni obred na katerem sta si vladarja napivala ob sviranju avstrijske in perzijske himne.

Vojna v južni Afriki.

Židovski listi se nekako zgražajo nad tem, da je predsednik transvaalske republike Krüger, o svojem odhodu iz južne Afrike baje vzel saboj tudi vse — državno premoženje, kar vse bi bil moral prepustiti Angležem, kateri, kakor razglašajo, so vzeli v posest republiko. Angleži pravijo, da je kaj takega v našem stoletju nezaslišano. No, verjetno je že, da Angleže silno tare, da Krüger popolnoma prezira vse angleske želje in zahteve jednostavno za to, ker ima menda prepričanje, da Transvaal ne bo nikdar angleška last, marveč da je sedanji položaj ondi le začasen. Krügerja vzame v zaščito nizozemska država z vsemi transvaalskimi državnimi dokumenti in zakladi vred, po katerih se cedé sline lačnim Angležem, ker so baje precej ogromni. V Antverpah pa mu že prirejajo sijajen sprejem in ondi se mu postavi še za njega živih dni tudi spomenik. —

Kakor se čuje, je za vprvo pretrgana vojna in Buri se selijo na bližnjo portugaljsko ozemlje. Mej tam pa se organizuje nova armada iz prostovoljcev. V zadevi Transvaala se je obrnila nizozemska kraljica Viljeldina do Francije in raznih drugih držav. Do preteka Krügerjevega dopusta se utegne še marsikaj spremeniti in vsa znamenja kažejo, da se Angleži ne bodo dolgo veselili svojih zmag.

Domače in razne novice.

Prpriave za cesarjev prihod. Na prvem mestu današnje številke smo objavili razglas deželnega odbora, ki obsega program slavnostnega vhoda cesarjevega v Gorico in slavnostij, ki se bodo o tej priliki vršile. Ni dvoma, da vsak rodoljub pozdravlja radostnim srcem one trenutke, ko bo presvtili vladar bival med nami. Pri tej priliki pa ne moremo, da ne bi opozorili cesarske vlade na neprijeten — utis, ki delajo na večino deželnega prebivalstva naredbe gledé zastav —, ako se res tako glasijo, kakor se raznašajo, ter se nadejamo, da se vladi še zadnji trenotek posreči, dati slavnostim tako obliko, da ne bo žaljena v svoji narodni zavesti večina deželnega prebivalstva.

Žaljenje bi bilo s takimi naredbami tem večje, ker so se slovenska društva uže leta 1882, ko je bil naš presvtili vladar v Gorici, udeležila Njemu na čast prirejene bakljade s slovensko zastavo, ne da bi se bil pripetil najmanjši nered.

Iz Podgore. — V starešinstveni seji dne 24. t. m. je podžupan Žiga grof Attems predlagal, naj se občinsko starešinstvo udeleži sprejema Nj. Veličanstva korporativno na čelu množice občanarjev, in sicer s slovensko trobojniko okinčeno s črno-žoltim trakom. Predlagatelj opira svoj predlog na dejstvo, da Nj. Veličanstvo ne obišče samo mesta goriškega, ampak celo deželo goriško, kjer stli dve tretjini celega prebivalstva slovenske narodnosti. Ta predlog se sprejme soglasno.

Okrašenje našega mesta za sprejem Nj. Veličanstva presvtillega cesarja čvrsto napreduje. Povsodi koder se bode vozil cesar, se že postavljajo s krasnim zelenjem oviti visoki drogovi, na katerih bodo vihrale zastave. Zlasti se odlikuje oder na ribjem trgu, na katerem bodo pozdravile cesarja goriške dame. Oder bode zares umetniško ukusno delo. V splošnem so priprave impozantne in bodo izdatno povečale sijajen trenotek tega velikega deželnega praznika.

Prilavljalni tečaj za sredeje šole odprl se je pretekli ponedeljek v „Šolskem Domu“. Oglasilo se je že nad 30 učencev. Ker je še prostora v šolski sobi, sprejemali se bodo učenci še dalje do 1. oktobra, kolikor bo prostor dopuščal. Šolnina znaša po 2 do 4 gld. na mesec, po premoženju roditeljev. Revni pa pridni učenci se oprostitjo od šolnina s cela ali za polovico, ako za to prosijo.

Dvorna poštna služba. Od včeraj naprej se je odprl v veliki vojašnici poseben telefonični, brzajavni in poštini urad za dvorno službo.

Brzajavni uradi. V Gorici so in bodo do odhoda cesarjevega odprti glavni in podružni brzajavni uradi celo noč.

Okrajno glavarstvo goriško se je preselilo s svojimi uradi v hišo št. 21 na Travniku, policija pa se je naselila v veliki vojašnici na Travniku, uhod v vojašniški ulici. Poslopje okrajnega glavarstva se prireja za cesarjev sprejem.

40-letnico svojega mašništva je praznoval na tihem preteklo nedeljo prečastiti gospod Andrej Žnidarčič, vikar in predsednik političnega društva „Slovenski jez za Brda“. Vrlemu starini goriških slovenskih rodoljubov častitamo ob tej priliki prav srčno ter mu kličemo: Na mnogaja leta!

Odlikovanje. — Gospod c. kr. namestnik je podelil častno kolajno za 40-letno službovanje Kat. Watta, služabniku pri g. Antonu pl. Monari Neufeld, županu v Šempasu.

DORNBERG. — Včerajšnji Tumov zaupni shod popolnoma izjalovil. Zborovalci ogorčeni zapustili dvorano, klicaje: živio Gregorčič! Od 160 zborovalcev ostalo jih je le kakih 15.

Dr. Tuma in ljudska posojilnica. Z Vipavskega smo dobili ta-le dopis:

Kak namen imata pobratima Tuma in Gabršček z ljudsko posojilnico, kaže sledeče dejstvo: Nekdo z Vipavskega je šel plačevati obresti od posojila. Ko je pa prinesel obresti, tirjali so od njega, naj plača koj tudi posojilo. V bukvah

dolžnikov ljudske posojilnice bil je znamenovan z rudečim svinčnikom, kar je pomenjalo, da je dotični dolžnik pri zadnjem občnem zboru dal pooblastilo Tuma-Gabrščeku nasprotni stranki, Tuma sam je vprašal uradnika: „kako je znamenovan“, in ko mu ta odgovori po nemški: z „rudečim“, rekel je dolžniku: „Plačajte, mi ne bomo podpirali nam nasprotne stranke.“

Lepa posojilnica ta! Tuma in Gabršček sta jo spremenila v svoj strankarski denarni zavod. Slovenci! ali se vam še ne odprejo oči, da bi videli in spoznali „čedne“ namene lepih pobratimov? Ubogi narod, če pride njima v kremele; že zdaj kažeta, kako srce imata za ubogega slovenskega trpina, ko ga izdajata brez usmiljenja odvetniku za iztirjanje dolga, — samo zato, ker ne soglaša z njima v politiki.

Nekoliko spominov. — Po zadnji dopolnilni volitvi v državni zbor je prišla „Soča“ s Krasa dopise, ki so razne kraške volilne može skrajno žalili in nesramno obrekovali.

Tako je pisala „Soča“ 1. februarja: „Nasprotna agitatorja sta krošnjarila od vasi do vasi. Pri agitatorju H. so videli cel šopek desetakov in petakov. Po Krasu sta lazila dva agitatorja ter posetila nekaj volilnih mož, katerih nrajima je znana. Poročevalec iz Sežane pravi, da so desetaki kar frleli... Zavedna večina volilcev je kar besnela proti — kupljenim izdajalcem. Mi jih izvemo in jih naznamimo ljudstvu, da bo terjalo od njih račun.“ — Samo ob sebi umevno, da „Soča“ „kupljenih izdajalcev“ ni izvedela in jih ljudstvu ni naznanila, ker kupljenih izdajalcev sploh ni bilo.

8. februarja: Iz Komna. „One, ki so se izneverili, jih najodločneje obsojamo in pomilujemo, ker prodali so se za kozarec vina. Kličemo jim: „Prodano meso!“

S Krasa. „Da je agitacija „Goričanske bande“ dosegla uspeh, gre na račun rumenjakov in preobitega gratis-terana.“

Iz Komna. „Volilni možje iz Komna, ki so stali na Coroninijevi strani, so taki, da niso kdo vé kake upoštevanji pri nas. Vsaka laskava beseda jim je mazilo — nekaterim pa je prepričanje — cvenk.“

10. februarja: Iz Avberja. „S. in pa tomajski župan sta se trudila na Krasu na več krajih okoli volilnih mož, da bi jih spravila na svojo stran, obe-taje jim zlate gradove, in zlobni jeziki govoré, da če vse ni pomagalo, je bilo treba poseči v žep.“ — Obrekovalcu iz Avberja je vrli župan tomajski sapo zaprl s popravkom v „Soči“ od 3. marca. G. župan Anton Černe je v tem popravku izjavil: „Podpisani se nisem nikdar trudil po Krasu krog volilnih mož za izvolitev enega ali drugega poslanca. Še manj, da bi jaz v take namene segal v žep. Dopisnika smatram kot najgršega lažnjiveca in obrekovalca. Vsakemu, ki mi dokaže eno gori navedenih dejanj, dam iz sreča rad 1000 K.“ — Teh občanov 1000 K ni hotel do zdaj še nihče zaslužiti!

6. februarja: S Krasa. „Pred volitvami v Sežani smo bili trdno prepričani, da bodo naši volilni možje volili dr. Staniča. Nad nekolikimi osebami smo sicer dvomili, ker vedeli smo, da dajo svoj glas za pipo tobaka ali pa za kozarec vina... Mnogo se jih je prodalo v Sežani za kozarec vina, akoravno so poprej obljubili, da bodo volili solidarno z večimi rodoljubi. Evo, v Svetem so obljubili vsi, da bodo solidarno volili, a volil je le eden... V Gorjanskem je bil volilni mož župan, ki pa močno diši po f... talarjih, drugi je pa v sosedni vasi Ivanigradu, kateri se je vrnil kot volilni mož... Ima pa razum in pozna razmere kot tisti, ki ga ni na svetu! Za pipo tobaka ali za kozarec vina se ga spravi na Nanos! Vsi ti so se prodali v Sežani za kosilo in smodke.“

10. februarja: Iz Avberja. „Nekdo je govoril v Sežani tako-le: Danes sem dosti potrosil, da sem podkupil glasove, ker sem dajal za en glas 10, 20 in celo po 40 K.“ — „Gorica“ je zahtevala 13. februarja, naj avberski dopisnik „Soče“ imenuje dotičnega Coroninijevega agitatorja, ki je bajé v Sežani tako govoril, ter je še dostavila: Dokler pa nestori tega, je tisti, ki to piše, nesramen lažnjivec in podla obrekovalna duša...“

Ker avberski dopisnik dotične osebe do danes še ni imenoval in ker je do danes ostal „nesramen lažnjivec in podla obrekovalna duša“, pozivljemo ga še enkrat: Na dan s tistim „nekdo“, ki je 29. januarja v Sežani podkupoval volilne može ter dajal za en glas 10, 20 in celo po 40 K! S tem pozivom hočemo končno dognati, da si je „Soča“

osebe in govore izmišljala, da bi tako razne kraške volilce sramotila.

17. februarja trdi dopisnik iz Komna, da so „zalivali grla alkoholizmu podvrženih volilcev“.

Kdor bi sodil naše vrle Kraševce po teh deloma v Gorici skovanih dopisih, kdor bi ne poznal goriške „Lažitorbe“, misliti bi si moral, da je velik del kraških volilcev demoralizovana, podkupljena tolpa breznačajnežev.

Kraševci! Bliža se čas novih državnoborskih volitev, bliža se čas obračunjenja. Za vsa ta žaljenja, za vsa ta nesramna obrekovanja dajte žalilcem, dajte „Soči“ in njenim patronom primeren odgovor, da se ne bo ta klepetulja nikdar več drznila Vas žaliti in obrekovati.

Vipavska železnica. — O tem se nam piše:

Gospod grof Alfred Coronini, ki si je pridobil za gradbo vipavske železnice neveljnih zaslug, mučil se je začetkom minolega tedna na Dunaju z namenom, da bi pospešil končno rešitev tega prasanja, ki bi bilo v normalnih razmerah že lahko do pičice rešeno.

Po mnogih prizadevanjih dosegel je visokorodni gospod grof vendar svoj namen, kajti v sredo večer brzajavil je prof. Berbuč-u, ki se je v zadnjem času zelo zanimal za to zadevo, da je železniški minister obljubil in izdal že primerne uredbe, da se oddaja zgradbe in zgradba sama kakor hitro mogoče izvrši. Posebno se je oziral na presolucijo, stavljen v zadnjem zasedanju dež. zbora, naj bi bila vipavska železnica trajen spomenik na 400-letnico, od kar je prišla naša kronovina pod žezlo slavne Habsburške dinastije. Da bi bila ta slavnost našemu ljudstvu v večje veselje, sklenil je pospešiti zgradbo imenovane železnice z vsemi pripomočki.

Da je z Dunaja došlo poročilo slo-nene povsem na realni podlagi, kaže tudi ministerska določba, ki je včeraj došla dež. odboru goriškemu, v kateri naznanja visoko ministerstvo, da je pre-jelo po dež. odboru poslanih 200.000 K, ter dostavlja, da je izdalo potrebne uredbe, naj se delo nemudoma odda in kakor hitro mogoče izvrši.

Ni dvomiti torej več, da bode visoki prihod Nj. Vel. na Goriško ob enem tudi začetek tega podjetja, katero so Vipavci željno pričakovali in bode vipavski dolini v veliko korist.

Ob enem je pa ta uspeh našim poslancem nov dokaz, da z vztrajnim in neumornim delovanjem pridejo vendar do svojega smotra, če skuša tudi domače spletkarstvo uničevati sad njihovega truda. Če kje, ima na Goriškem le tiho delovanje zazeljen uspeh, kajti strast nasprotnikova je tolika, da poskuša uničiti ali vsaj zavirati najvitalnejše deželne koristi, katere ne bi bile njemu v slavo.

Veteranska slavnost v semenihkih prostorih. V nedeljo popoldne se je vršila slavnost veteranskega društva, katero smo naznanili v zadnji številki. Za to slavnost je bila prirejena jedilnica osrednjega semenišča jako okusno. Okinčana je bila s cesarskimi zastavami, oder pa je dičil doprni kip Nj. Velič. cesarja. Slavnosti se je udeležil cvet goriškega avstrijsko mislečega prebivalstva v tolikem številu, da je bila obširna dvorana celo pretesna. Od navzočih nam je omeniti Nj. eminenco kardinala dr. Missia, ekscel. grofa Franca Coroninija in mnogo drugih vojaških in civilnih visokih dostojanstvenikov, z nena vzročnostjo so se pa odlikovali goriški župan in mestni starešine. Muzikalni del vspremeta je izvrševal z znano preciznostjo orkester 47. pešpolka. Najznameniteja točka slavnosti pa je bilo predavanje društvenega predsednika gosp. Jacobi-ja o zgodovini naše grofije, odkar pripada k Avstriji. Z eno besedo: slavnost je bila v vsakem oziru dovršena in pravi izraz avstrijskega čustva.

Pokroviteljstvo katol. društva slovenskih učiteljic na Primorskem je prevzel Nj. eminenca g. kardinal in knez nadškof dr. Jakob Missia.

Lov na sumljivega človeka v Brdih. V nedeljo nekoliko pred poludne je srečal nek posestnik na cesti človeka, ki se mu je zdel sumljiv. Približa se mu ter zahteva od njega, da se legitimira, kdo da je. Neznanec je pa potegnul iz žepa revolver mesto dokumentov ter zagrozil z njim posestniku.

Poslednji se je seveda vstrašil ter tekel v bližnjo vas Biljano povedat drugim sosedom, kaj se mu je pripetilo. Neznanec je pa med tem zbežal. Več od njih je potem teklo za njim, da bi ga vlovili, a menda se jim ni posrečilo.

Strašna nesreča na železnici. V nedeljo zvečer nekoliko po deveti uri je našel železniški čuvaj na tiru blizu pokopališča v Muši v nezavesti ležečega človeka in kateremu je vlak, ki vozi ob tisti uri iz Kormina v Gorico, odtrgal obe nogi. Z vlakom, ki je prišel kmalo potem iz Gorice, so prepeljali nesrečneža v Kormin ter ga prenesli s kolodvora v tamošnjo bolnišnico. Prišla sta kmalo k njemu dva zdravnika in tudi sodnijska komisija. Mož je sicer prišel k zavesti in njegove prve besede so bile: „uboga moja žena, ubogi moji otroci!“ Sodnik pa ni mogel od njega drugega izvedeti, nego to, da je bil pokojnik Josip Romanin, čevljar iz Gorice, kajti nesrečež je vsled izkrvavljenja tako oslabil, da je kmalu zopet padel v nezavest in je že ob 2 in 10 minut po polnoči izdahnul svojo dušo. O tem strašnem slučaju kroži po mestu dvoje govorice. Jedni mislijo, da je Romanin padel iz železniškega voza, drugi zopet trdè, da je tu opraviti s hudodelstvom. Govoré namreč, da je odpotoval Romanin z nekim svojim prijateljem peš iz Kormina ter da sta hotela šele v Muši ustopiti na železnico, med potjo pa da se je mej njima prijel prepir in tu da je Romanina prijatelj pahnil na železniški tir baš takrat, ko je mimo njiju drdral vlak, a prijatelj da se je zopet vrnil peš v Kormin. To govorico opirajo na ta-le dogodek.

Ko je namreč neki drugi znanec Romaninov našel zgoraj omenjenega prijatelja v kavarni, mu je rekel: čuj, tvoj prijatelj je padel pod vlak, prenesli so ga v tuk. bolnišnico in je baš sedaj izdahnul svojo dušo v mojem naročju. A oni da mu je odgovoril: Kaj to mene briga, jaz ne poznam prijateljev in skrbim sam za svojo kožo in za svojo kri. Govori se tudi, da so včeraj zjutraj tega človeka zaprli. Pokojnik je zapustil mlado vdovo s tremi malimi otroci.

Biljana. Dan sv. Mihaela, patrona naše obširne župnije se nam bliža. Na sploh se farani veselimo tega godu. A naše veselje ob letošnjem godu sv. Mihaela je toliko večje, ker pričakujemo prav dobro vinsko letino skoro po vseh Brdih, glede množine in glede količine vinskega pridelka. Tukaj namreč ne poznamo, hvala Bogu, še do sedaj trtne uši. Vinogradniki smo ob svojem času pridno zveplali in vitrijolili. Solnena toplota z dežjem se nam je prav po želji vrstila. Grozdje je ostalo zdravo, debelo in mošteno. Cena vinu ne bo višja, skoró gotovo nižja od drugih let. Brisko ljudstvo bi si dosti opomoglo, ako mu bode mogoče vinski pridelek hitro spraviti v kupčijo. Torej na noge, Vi hribovci, Vi bratje po krvi s Kranjskega in Koroškega. Pridite v našo deželico, na razpolago bode imeli izvrstno kapljico.

Razpis učiteljskih služb v tolminskem okraju. — V tem okraju se razpisujejo sledeče službe:

1. Mesto definitivnega nadučitelja-voditelja na dvorazrednici v Podmelcu.
2. Mesto definitivnega učitelja-voditelja na potovalni šoli Logje-Robedišče.
3. Mesto definitivnega učitelja-voditelja na potovalni šoli Kamno-Volarje.
4. Mesto definitivnega učitelja-voditelja enorazrednice v Podbrdu.
5. Mesto definitivnega učitelja-voditelja enorazrednice na Idriji.
6. Mesto definitivnega učitelja-voditelja enorazrednice na Ponikvah.
7. Mesto definitivnega učitelja-voditelja enorazrednice na Livku.
8. Mesto definitivnega učitelja-voditelja enorazrednice na Št. Viški gori.
9. Mesto definitivnega učitelja-voditelja enorazrednice na Bukovem.
10. Mesto definitivnega učitelja-voditelja enorazrednice na Vrsnem.
11. Mesto definitivnega učitelja na štirirazrednici v Bovcu.
12. Mesto definitivnega učitelja na podružnici na Žagi.
13. Mesto definitivne učiteljice na štirirazrednici v Tolminu.
14. mesto definitivne učiteljice na troirazrednici v Cerkvnem.
15. Mesto definitivne učiteljice na štirirazrednici v Kobaridu.

S temi službami so združeni dohodki določeni v deželni postavi z dne 15. oktobra 1896 št. 30.

Potovalni učitelj dobi letnih 240 K potnine.

Prosilci drugega okraja imajo dodati prošnji razun drugih spričeval tudi zdravniško spričevalo in jo doposlati v določeni postavni dobi 6 tednov po svoji predstojni šolski oblastnji.

Oznanilo. V smislu § 200 zakona od dne 25. oktobra 1896; drž. zak. št. 220 dolžni so posestniki hiš v katerih se stanuje ali njih namestniki predložiti davčni oblasti v času, ki ga določi deželno finančno oblastvo, izkaz vseh v

hiši stanujočih oseb; izkaz mora biti urejen po stanovanjih, odnosno prostorih za kupčijo; pri poslopijih, ki so dana v najem, treba je navesti tudi najemnino in morebitne podnajemalce ter označiti ime in vrsto poklica ali pridobitka stanovnikov.

Podnajemalci morajo naznaniti svoje podnajemnike in najemnino, ki jo zadnji plačujejo, gospodarski glavarji (družinski glavarji) pa vse k njih gospodarstvu spadajoče osebe, katere imajo svoje dohodke.

V smislu omenjene zakonske določbe in člena 39. izvršitvenega predpisa k drugemu poglavju označenega zakona, razglašenega v državnem zakoniku št. 108 iz leta 1897, se s tem pozivajo radi pripravljanja priredbe osebnega dohodnega davka za leto 1901 posestniki hiš ali njihov namestniki, da oddajo omenjene izkaze in sicer v neposrednje državnem mestu Trstu in v okoličanskih občinah pri c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji Goriško-Gradiščanski pa in v mejni grofiji Istrski pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih od 1. do 31. oktobra 1900. Do ravno istega roka morajo podnajemalci, odnosno gospodarski poglavarji izgotoviti gori imenovane podatke. Stanovnike je izkazati po stanju, kakor je bilo dne 1. oktobra 1900.

Uzorcji za izkaze lastnikov hiš, ki so dane v najem in takih, katere lastnik rabi sam, kakor tudi oni za izkaze podnajemalcev in gospodarskih glavarjev dobe se brezplačno pri pristojnih davčnih oblastvih I. stopinje, (tedaj v Trstu z okoličanskimi občinami pri c. kr. davčni administraciji; na Goriškem-Gradiščanskem in v Istri pa pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih).

V smislu člena 29. omenjenega izvršitvenega predpisa morajo vsi najemniki, odnosno gospodarski glavarji, stanujoči v hišah danih v najem, izkaze, ki jim jih je napraviti (stanovalske izkaze), oddati hišnim posestnikom, kateri potem sestavijo na njih podlagi svoje izkaze (hišne izkaze) ter jih potem oddajo pristojni davčni oblasti.

Ako so uzorcji, ki jih sestavijo štranke, odnosno gospodarski glavarji (stanovalski izkazi) in koje je priložiti uzorcju hišnega posestnika (hišni izkaz), primerno izpolnjeni, ni treba njih vsebine prepisovati še posebej na izkaze.

Teh obveznosti najemodalcev so pa oproščeni posestniki hotelov in gostilnic glede potnikov, ki se pri njih ustavljajo, ako isti pri njih ne bivajo dalje nego tri mesece neprestano.

Določbo kazni zaradi odrečenih ali vedé napačno danih podatkov glede hišnih stanovnikov obsega § 247 zakona od dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220. Isti se glasi:

„Kdor odreka po smislu § 200 tega zakona od njega zahtevano pojasnilo o prebivalcih kake hiše, ali je da vedoma napak, še kaznuje z globo do 400 kron.“

Oznanilo. V smislu § 201 zakona od dne 25. oktobra 1896 d. z. št. 220, mora vsak, kdor je v kraljevinah in deželah zastopanih in državnem zboru dolžan izplačevati za eno osebo prejemkov na plačilu ali pokojnini, označenih v § 167 na leto več kakor 1200 Kron, predati vsako leto davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo pravico do teh prejemkov, navedé njih ime, stanovališče in posel, potem višino in vrsto v prejšnjem letu izplačanih prejemkov. Ako tacih prejemkov ni bilo celo prejšnje leto, je povedati znesek letnih prejemkov in dan, od katerega ali do katerega so se izplačevali.

Pri stalnih prejemkih je napovedati njih izmero ob času, ko se je dalo naznanilo; pri premenljivih zneskih pa tisti znesek, ki so dosegli v zadnjem letu, t. j. v dobi dvanajstih mesecev pred oddajo naznanila; n. pr. če se je oddalo naznanilo 20. oktobra 1900 tisti znesek, ki je bil izplačan v času od 20. oktobra 1899 do 19. oktobra 1900.

Na temelju napominanih zakonskih določb in na temelju čl. 40 izvršitvenega predpisa k IV. poglavju označenega zakona, predpisa objavljenega v d. z. št. 108 od leta 1897, pozivljajo se radi priprave za odmero osebnega dohodninskega davka za leto 1901 delodajalci, koji plačujejo prejemke imenovanih vrst, naj predložijo ona naznanila in sicer v neposredno-državnem mestu Trstu in v okoličanskih občinah pri c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji goriški in gradiščanski pa, in v mejni grofiji istrski pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih, davčnih oblastvih prve stopinje, in sicer najkasneje do 31. oktobra 1900.

Na temelju napominanih zakonskih določb in na temelju čl. 40 izvršitvenega predpisa k IV. poglavju označenega zakona, predpisa objavljenega v d. z. št. 108 od leta 1897, pozivljajo se radi pri-

prave za odmero osebnega dohodninskega davka za leto 1901 delodajalci, koji plačujejo prejemke imenovanih vrst, naj predložijo ona naznanila in sicer v neposredno-državnem mestu Trstu in v okoličanskih občinah pri c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji goriški in gradiščanski pa, in v mejni grofiji istrski pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih, davčnih oblastvih prve stopinje, in sicer najkasneje do 31. oktobra 1900.

Uzorcji za naznanila dobé se brezplačno pri pristojnih davčnih oblastvih I. stopinje (toraj za Trst in okolico pri c. kr. davčni administraciji, v Gorici, Gradiški in v Istri pa pri pristojnih okrajnih glavarstvih).

Kazenska določila radi neresničnih naznanil ali opusta teh naznanil, naha-jajo se v §§. 240, 241, 243 št. 6. in 244 zak. 25. oktobra 1896 d. z. št. 220.

Gadje gnezdo v postelji. Poroča se: V gozdu pri Brezovi rebi blizu Dvora na Dolenjskem je mala koča, v kateri so pustili stariši malega otroka samega. Ko pride oče domov, vidi, kako leze strupena kača otroku v usta. Bil je strupen gad. Oče potegne kačo otroku iz ust, a ko preiščejo posteljo, najdejo celo gnezdo s petimi gadi.

Velik požar na Reki. Dne 14. t. m. je nastal oženj v rafineriji za petrolej in sicer v tistem poslopju, kjer se hladi bencin. Oženj je nastal bliskoma; kakor bi trenil, je bilo vse notranje poslopje v plamenu. Velikanska plamena so švigala iz oken in veliki dimnik je metal po dvajset metrov visoki plamen. Bati se je bilo, da se pripeti eksplozija, v katerem slučaju bi bila vsa Reka v nevarnosti. K sreči se to ni zgodilo in tudi vetra ni bilo nobenega, neustrašeni delavci v tovarni so oženj kmalo lokalizirali, da ni mogel doseči drugih poslopij. Vender je škoda ogromna, ceni se nad 100 tisoč kron.

Skupni vojni zapovednik za Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. — Hrvaški listi prinašajo vest, da bo eden nadvojvoda imenovan za skupnega vojnega vrhovnega zapovednika za Bosno, Hercegovino in Dalmacijo, baje tudi za Hrvaško in Slavonijo. Da bi imel član cesarske rodovine velik upliv in udanost med Jugoslavani, je brezdvomno.

Naši narodni grehi

Kako bo z vojsko?

Opozarjamo naše sl. občinstvo, da si to knjigo oskrbi. Taki narodni spisi so v veliko pripomoč k prubuj našega ljudstva v teh resnih in nevarnih časih, ko imamo pred durmi polno važnih političnih dogodkov — ljudsko štetje, državnozbornske volitve itd. itd. Čvrsta narodna zavest je najkrepkejše orožje zoper nevarnega nam sovražnika. In omenjena knjiga je kakor poklicana, da se čitatelj pouči za krepko narodno življenje.

Dobiva se v »Narodni tiskarni« in pri knjigotržcu g. G. Likarju v Gorici za ceno 25 novcev.

Slovenci, sezite po njej, ker Vam je neobhodno potrebna!

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovjših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šulgoj,
urar v Kanalu.

Fr. Moravus

C. kr. državna svetinja do različne poizvode. — Prva moravska tvornica turnskih ur

Fr. Moravus
Brno,

Veliké náměstí št. 8, (Brünn, Grosser Platz Nr. 8) izdeluje in razpošilja stolpne ure za cerkve, šole, gradove, mestne zbornice, tovarne itd.; ure za nadzorovanje ponočnih čuvajev, električne ure, vse v dovršenih proizvodih in z jamstvom.

Do sedaj se je razposlalo 135 stolpnih ur v popolno zadovoljstvo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterških vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Šivalni stroj,

zistem Wertheim,

proda se radi odpotovanja v štirih dneh prav po ceni.

Poblize na Travniku št. 17, I. nadstropje na dvorišču.

Tovarna pohištva

FRANCO PAVŠIČ,

Gorica, Šempeterska cesta št. 9.

izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, pošteni, dela povsem vredni ceni.

Posebno priporoča opravilo za

spalne in jedilne sobe

za salone in pisarne.

Kupuje orehova debla, prodaja orehove obkladke (rimeše) itd. itd.

Ugodni plačilni pogoji!

Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Odlikovana tovarna

1894.

1891.

1894.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinjšega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strgarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strgarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

v Gorici, v ulici Vetturini št. 9. (Šolski Dom).

Sprejema denar:

1. od udov

deleže

a) glavne deleže po 200 K. — b) opravilne deleže po 2 K.

Lastniki glavnih deležev plačajo vpisnine 4 K, lastniki opravilnih deležev plačajo vpisnine 1 K. Deležne knjižnice veljajo 30 helerjev.

2. od udov in neudov

hranilne vloge

katere obrestuje po 4½% in plača sama rentni davek.

Obresti se računijo le za cele mesece, za vloge vložene po 1. em dnevu meseca ali vzdignene pred zadnjim dnem meseca se ne računijo obresti za oni mesec, ko so bile vložene oziroma vzdignene.

Hranilne vloge se izplačavajo tistemu, ki prinese knjižico. Če pa lastnik hranilne knjižice želi, da naj se sme izplačati le njemu, bode ravnateljstvo taki pridržek (vinculum) zaznamovalo na knjižici.

Hranilne vloge se vračajo:

do 200 K brez napovedi, do 600 K po enomesečni odpovedi, do 2000 K po trimesečni odpovedi, večji zneski po šestmesečni odpovedi.

Lastniki hranilnih vlog niso odgovorni za morebitne izgube. Vso odgovornost imajo izključno lastniki deležev.

Centralna Posojilnica daje posojila.

1. na vknjižbo po 5½%; 2. na menice in sploh na osebni kredit po 6%; 3. na tekoči račun po pogodbi.

Centralna Posojilnica je zveza in središče gospodarskih zadrug na Goriškem in je kot taka vredna podpore in priporočila od strani vseh goriških Slovencev.

Uradni prostori so v ulici Vetturini št. 9., v pritličju.

Uradne ure vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9 do 1 ure.